

הכתוב לחיים

ממאמריו של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א

תובנות

מסיון

ב"ב

תמיד

כוח הרציפות - יום ועוד יום במתנה

הכתוב לחיים

ממאמריו של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א

תמיד | כוח הרציפות - יום ועוד יום במתנה

טו"ב כסלו, יומא טבא לרבנן בנעילת ובסיום הבבא השלישית והאחרונה וביבמות (סד) מציינת הגמ' שמשור הנעשה מועד בשלשה פעמים לומד רשב"ג שבכל התורה כולה רק בג' זימני הוי חזקה. שבסדר ישועות - נזיקין שבתלמוד בבלי.

רצף של שלש מסכתות הטומנות בתוכן ל' פרקים של דיני ממונות שהרוצה להחכים טוב יעשה ויעסק בהן שאין לך מקצוע בתורה יותר מהן והן כמעין הנובע. (ב"ב קעה:)

מהו הכח העצום הגלום ברציפות?

מה היה תחילתו של ר' עקיבא?

אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר: מי חקק אבן זו. אמרו לו: עקיבא! אי אתה קורא אבנים שחקו מים, והמים שתדיר נופלים עליה בכל יום נקבוה. מיד היה ר' עקיבא דן קל וחומר בעצמו - מה רך (מים) פסל את הקשה, דברי תורה שקשים כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם. (אדר"ג פרק ו')

ועוד שכן סתת שהיה מסתת בהרים פעם אחת נטל קרדומו בידו והלך וישב על ההר והיה מכה ממנו צרורות דקות ובאו בני אדם ואמרו לו מה אתה עושה. אמר להם הריני עוקר ומטילו בתוך הירדן. אמרו לו אי אתה יכול לעקור את כל ההר. היה מסתת והולך עד שהגיע לסלע גדול נכנס תחתיו סתרו ועקרו והטילו אל הירדן.

ללמד לכל בני העולם שלא כובד המים המרוכז כאחד יכול לנקב ולחקוק את האבן אלא דוקא הטיף בהדי טיף שמכה בחרש ובלאט אבל ברציפות הוא הרך הפוסל את הקשה. וכן סתות הצרורות הדקות בכל יום הוא המאפשר לחדור אל תחת הסלע הגדול ולעקרו כאחת. ומכאן נקיש ונדע שגם בתורה הצריכה חיזוק (ברכות לב:) והיינו שיתחזק בהן תמיד בכל כחו.

והדרך היא כאותו המפורש בויקרא

רבה (י"ט ב')

רבי חנין דצפורי פתר קרא בתלולית של עפר. מי שטפש מהו אומר: מי יכול לקצות

את זו. מי שפקח מהו אומר: הרי אני קוצץ שתי משפלות היום, שתי משפלות למחר עד שאני קוצץ את כולה.

טו"ב כסלו, יומא טבא לרבנן בנעילת ובסיום הבבא השלישית והאחרונה וביבמות (סד) מציינת הגמ' שמשור הנעשה מועד בשלשה פעמים לומד רשב"ג שבכל התורה כולה רק בג' זימני הוי חזקה. שבסדר ישועות - נזיקין שבתלמוד בבלי.

רצף של שלש מסכתות הטומנות בתוכן ל' פרקים של דיני ממונות שהרוצה להחכים טוב יעשה ויעסק בהן שאין לך מקצוע בתורה יותר מהן והן כמעין הנובע. (ב"ב קעה:)

ואמנם טבא חדא פלפלא חריפא שנטול ונכנס לאוצרנו העולה מנגון ג' הבבות שעמלו בו הוגי תורה ויגיעה.

פרק שלישי המקובל והעולה גם על שלחן מלכים - מאן מלכי רבנן - רמ"י הישיבות הגדולות ובדור האחרון גם לרמ"י הישיבות הקטנות ל"מצוינים" מתוך חביבות ה"רייד" הישיבתי התופס מקום של כבוד בדפיו הראשונים.

חזקת הבתים... וכל שהוא עושה פירות תדיר - חזקתן שלוש שנים מיום ליום. (ב"ב כח.) שאם החזיק בהם שלוש שנים שלימות שוב אין צריך להביא שטר מכירה, וגם כשיערערו הבעלים הראשונים עליו, והלה יאמר ממך לקחתיה ואבד שטרי - חזקתו מועלת לו.

ובין אם ננקוט כהרמב"ן שיעקר טעמא דחזקה הוא משום שתיקתו של המוכר היוצרת רגלים לדבר שמסתמא מכרו לו, והשלש שנים נצרכות כדי לסלק את הריעותא של אחוי שטרך שבתוך ג' שנים מקפיד האדם לשמך את שטרו, ובין להכרעת הכהן הגדול - בעל הקצות החושן - (קמ) שהיא תקנת חכמים להאמין את המחזיק ג' שנים שמדלא מחה המערער תוך שלש הפסיד מכל מקום דורש רב הונא ששלש שנים אלו תהיינה רצופות ובלא הפסק ביניהם. (כט.) ולפיכך הבא לזכות בבית מגורים יאלץ להביא את שכניו ודרי ביתו שיעידו שראוהו דר בבית ביום ובלילה במשך שלשת השנים.

ותוך כדי עסוקן באותו ענין חוזרת לפנייהם סוגית העדאת השור שקנתה מקומה בבבא הראשונה (בי"ק כג:) והמרגלת את השור התם המשלם חצי נזק מגופו להיות למועד המשלם נזק שלם מהעליה על ידי שנגח ג' נגיחות בשלשה ימים [להלכה כר' יוסי דנמוקו עמו] שמכאן סברו הולכי אושא ללמד מקור לחזקת ג' שנים.

ומכאן תעלה התחינה

והזעקה ליושבי בית

המדרש מתחילת זמן

חורף - כחדש וחצי -

הביטו אל לומדי הדף

ואמצו אל לבכם את

התחבולה העולה על

שולחנם ביום חגם: אשרי

אדם שומע לי לשקוד

על דלתותי יום יום. כח

הקביעות היום יומית

והרצף של הפקח השונה

שתי הלכות היום ושתי

הלכות למחר. הם הערובה

לקיומה ולקנינה של תורה

והן הן טיפות המים הרכות

המסוגלות לשחוק את

האבן הקשה ועל אחת

כמה וכמה את הלב הרך

אמר רבי אמי: משל לכרך התלוי באוירו של בית. מי שטפס אומר מי יכול להוריד את זה. ומי שפקח אומר ולא אחר תלאה. אלא מביא שני קנים ומספקן זה לזה ומורידו. כך מי שטפס אומר מי יכול ללמוד תורה השרויה בלבן של חכם, ומי שפקח אומר והוא לא מאחר למדם אלא הריני למד שתי הלכות היום ושנים למחר עד שאני לומד כל התורה כולה.

אמר ר' לוי משל לטרסקל נקוב ששכר בעליו פועלים למלאותו. מי שטפס מהו אומר מה אני מועיל מכניס בזו ומוציא בזו. מי שפקח מהו אומר ולא שכר כל חבית אני נוטל. כך מי שהוא טיפש מהו אומר מה אני מועיל ללמוד תורה ומשכחה. מי שהוא פקח אומר: ולא שכר יגיעה הקב"ה נותן.

ובענף יוסף כתב בשם ספר "מטה משה" ששלשת המימרות מתיחסות לקשיים העומדים בפני הפקח והטפס הבאים לקנות את התורה וליודעה.

הראשון מתייחס לעומק הכלול בדברי התורה שלפיכך יש מקום לטעות בה שחשובה היא רק כתלולית של עפר גרידא, ואומר הפקח שיגרוס מעט מעט עד שיצליח ללמוד וישכיל ויבין.

ובמשל השני נתלה הכרך בשמי קורה וזה מתריע את הטפס המתאש מלהשיג את הדברים הרמים הכלולים בה, ולעומתו הפקח אינו נרתע אחור ואומר בלבן שכשם שאדם אחר תלאה גם לי לבב כמוהו ואשתדל בקשירת קנה לקנה ובכך אשיג אף את הדברים העומדים ברומו של עולם.

והשלישי מבטא את מורת רוחו של הלומד ומשכח תלמודו שדומה עמלו אצלו לממלא טרסקל נקוב, ולעומתו הפקח אומר אנו עמלים ומקבלים שכר על העמל, וכשימשיך ויתמיד תהא לו גם סייעתא משמיא לאוקמי ולהעמיד גרסתו.

חתני היומא טבא חייבים לחרוט על לוח לבם [ובדור שלנו להדפיס על ה"רולרים" שיתנוססו מעל גבי שולחנות המזרח ברוב צבע הדר] את דבריו של הפקח לטענותיו של הטפס הקובל מי יכול ללמוד נזיקין- שיש בה שלושים פרקים [ג' הבבות], הריני שונה שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר עד שאני שונה את כל התורה כולה.

ולומדי הדף יענו כנגדם ויאמרו: ברוך ה' יום יום יעמס לנו, הננו נותנים לו הודאה על שנתן בלבנו לרכוש ולקנות דף אחד היום ודף אחד למחר עד שזכינו לסיים את שלושים פרקי נזיקין. וכבר יצק המהר"ם שפירא הי"ד ביסודות מפעלו הרם כי ההשתעבדות היום יומית והקבועה והרצופה תטיל עול של זהב "על כתפי הלומדים ומחד תוסיף להם עוצמה ועוז להיות קובצים על יד ושמחים בהשגיהם", ומאיך תחייבם להרגיש בחסרונו של כל יום שעבר בלא תשלום החוב היומי ולהיות מאותן שיזיף ופרע (ערובין סה). וכפי רש"י שם: היה קובע לו לשנות כך וכך פרקים ביום והיה רגיל לעסוק ביום. ופעמים שהיה טרוד במזונותיו ביום ופורע קביעות עתו בלילה.

וזהו שמפרש רש"י (ברכות לב:) במשמעות המושג הנדוש והנפוץ "חיזוק" שפרושו שיתחזק אדם בהן תמיד ובכל כחו, כי החזוק האמיתי והנכון הוא רק כשאדם חוגר כל כחתי לעמוד על איתנו, ומתמיד בחזוקו בכל יום תמיד וברציפות עדי שיכול יודע תעלומות להעיד עליו כי התחזק הוא בעד אלקיו.

ומכאן תעלה התחינה והזעקה ליושבי בית המדרש מתחילת זמן חורף - כחדש וחצי - הביטו אל לומדי הדף ואמצו אל לבכם את התחבולה העולה על שולחנם ביום חגם: אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום. (ברכות ח.)

כח הקביעות היום יומית והרצף של הפקח השונה שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר. הם הערובה לקיומה ולקנינה של תורה והן הן טיפות המים הרכות המסוגלות לשחוק את האבן הקשה ועל אחת כמה וכמה את הלב הרך.

וכמה הפליג החזו"א באגרתו (אגרת ג') עיקר הלמוד הוא התמידי והבלתי נפסק. הלמוד התמידי הוא סוד הקדושה, וזה שעושה תורתו קרעים קרעים אסף רוח. מן הראוי לחבל תחבולות אך לקנות את התמדת

הלימוד ולהתפלל על זה תמיד, והעיקר לזכור לפני מי אתה עמל ולבלי להסיח דעת מזה.

● ● ●

**ולומדי הדף יענו כנגדם
ויאמרו: ברוך ה' יום יום
יעמס לנו, הננו נותנים לו
הודאה על שנתן בלבנו
לרכוש ולקנות דף אחד
היום ודף אחד למחר עד
שזכינו לסיים את שלושים
פרקי נזיקין. וכבר יצק
המהר"ם שפירא הי"ד
ביסודות מפעלו הרם כי
ההשתעבדות היום יומית
והקבועה והרצופה תטיל
עול של זהב "על כתפי
הלומדים ומחד תוסיף
להם עוצמה ועוז להיות
קובצים על יד ושמחים
בהשגיהם", ומאיך
תחייבם להרגיש בחסרונו
של כל יום שעבר בלא
תשלום החוב היומי**

הלימוד ולהתפלל על זה תמיד, והעיקר לזכור לפני מי אתה עמל ולבלי להסיח דעת מזה.

שויית ה' לנגדי - תמיד!

הלימוד ולהתפלל על זה תמיד, והעיקר לזכור לפני מי אתה עמל ולבלי להסיח דעת מזה.

"שבת שמזמרין לוי"

זכות העלון נודבה השבוע על ידי בוגרי מחזור ט' בישיבה הגדולה ביתר עלית
לזכות ולהצלחת החתן שמואל יששכר בן מזל טוב נאוה נ"ו
שיזכה שהבית יהיה בניין עדי עד לתפארת משפחתו וה' יתברך